

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมยุคบุกเบิกที่ปรากฏในนิตยสารโดยศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารสตรีในยุคบุกเบิก (พ.ศ. 2449-พ.ศ. 2477) จำนวน 6 รายชื่อฉบับ ได้แก่ กุลสตรี สตรีนิพนธ์ สตรีศัพท์ สตรีไทย สยามยุพดี และหญิงไทย รวมทั้งศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประกอบการวิเคราะห์ในบางประเด็นร่วมกับการพิจารณาบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารยุคบุกเบิก

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะตอบปัญหาว่า การเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีที่ปรากฏในนิตยสารมีการแสดงออกทางวาทกรรมอย่างไร การเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสะท้อนแนวคิดสตรีนิยมแบบใดบ้าง และมุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิกิริยาของคนในสังคมที่มีต่อการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมเป็นอย่างไร ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การแสดงออกทางวาทกรรม
2. แนวคิดสตรีนิยมที่สะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสาร
3. ปฏิกิริยาของคนในสังคมต่อการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสาร

สามารถสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การแสดงออกทางวาทกรรม

การแสดงออกทางวาทกรรมในการเคลื่อนไหวของกระแสดนตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสาร แบ่งเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

- 1.1 ผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรม
- 1.2 ความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับสตรี
- 1.3 การสร้างความหมายให้กับสตรี
- 1.4 การเพิ่มคุณค่าและศักยภาพให้กับสตรี

1.5 การต่อรองเชิงอำนาจให้กับสตรี

1.6 การเปิดพื้นที่ให้กับสตรี

จากการวิเคราะห์จากเนื้อหาและการแสดงความคิดเห็นในนิตยสารสตรี สามารถสรุปและอภิปรายผลการแสดงออกทางวาทกรรมในประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรม

ผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรมในการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรี มี 3 กลุ่มที่สำคัญ ได้แก่

- สตรีที่เป็นผู้จัดทำ/เป็นเจ้าของนิตยสารสตรี
- สตรีผู้อ่านนิตยสารสตรี
- บุรุษที่ส่งเสริมในการแสดงทรรศนะผ่านนิตยสารสตรี

ผู้อยู่เบื้องหลังวาทกรรมที่เป็นสตรีที่เป็นผู้จัดทำ/เป็นเจ้าของนิตยสารสตรีนั้นจะเป็นสตรีในชนชั้นกลาง มีการศึกษาสูง และมีหัวสมัย รวมทั้งมีอุดมการณ์ที่จะปลดปล่อยสตรี และยกระดับสถานภาพและบทบาทของสตรีให้มีความทัดเทียมกับบุรุษในทุกๆ ด้าน รวมทั้งเพื่อต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมให้กับสตรี และเพื่อยกฐานะและศักยภาพของสตรีไทยให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับสตรีในอารยะประเทศ ในขณะที่เดียวกันยังพยายามกระตุ้นและชักชวนให้สตรีมีความตื่นตัวต่อและเห็นความสำคัญของการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงการชี้ให้สตรีเห็นถึงการถูกกดขี่ ถูกเอารัดเอาเปรียบ และความล้าหลังของสตรี ตลอดจนการสร้างสำนึกให้สตรีตระหนักถึงความสามารถและฐานะทางสังคมของตนเองที่มีไม่แพ้กับบุรุษ รวมทั้งการพยายามผลักดันให้สตรีเข้าสู่สถาบันต่างๆ ทางสังคมทั้งการศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ และการเมือง

แต่อย่างไรก็ดี สตรีผู้จัดทำนิตยสารสตรี หรือสตรีหัวก้าวหน้าเหล่านี้ต้องประสบกับปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากการนำเสนอแนวคิด และแนวทางที่จะยกฐานะของสตรี รวมทั้งการเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิและความเสมอภาคเช่นเดียวกับบุรุษ ถือได้ว่าเป็นประเด็นที่ใหม่มากสำหรับสังคมในยุคบุกเบิกทำให้ต้องเผชิญกับความไม่ตื่นตัวของสตรี และกระแสวิพากษ์วิจารณ์ของคนในสังคมโดยเฉพาะจากหนังสือพิมพ์บุรุษ ซึ่งทำให้นิตยสารสตรีต้องทยอยกันปิดตัวลง แต่ถึงแม้ว่านิตยสารจะต้องปิดตัวลงในระยะเวลาอันสั้นแต่สตรีหัวก้าวหน้าเหล่านี้ก็ยังคงออกนิตยสารสตรีมาอย่างต่อเนื่องในยุคบุกเบิก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและอุดมการณ์อันแน่วแน่ที่จะต่อสู้เพื่อสตรีเพศของสตรีผู้จัดทำนิตยสารเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

ในส่วนของผู้ที่อ่านนิยายสารคดีนั้น มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาและมีความรู้พอสมควร โดยผู้ที่อ่านนิยายสารคดีที่ส่งเรื่องมาแสดงความคิดเห็นยังนิยายสารคดีเหล่านี้มีทั้งผู้ที่หัวสมัยใหม่ที่มีอุดมการณ์เดียวกันกับผู้จัดทำนิยายสารคดี โดยจะแสดงความคิดเห็นด้วยความพอใจกับแนวคิดของนิยายสารคดี รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นที่มีจุดยืนเดียวกันกับนิยายสารคดี ตลอดจนคอยสอดส่องปัญหาและความไม่เป็นธรรมในสังคมร่วมกับนิยายสารคดี รวมถึงการสอดส่องการเคลื่อนไหวคัดค้านและโจมตีของบุรุษและหนังสือพิมพ์บุรุษให้กับนิยายสารคดี ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้จึงถือเป็นแนวร่วม และเป็นกำลังที่สำคัญในการแสดงแนวคิดและการเคลื่อนไหวของนิยายสารคดี ในขณะที่เดียวกันยังมีผู้ที่อ่านนิยายสารคดีที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดและการเคลื่อนไหวของนิยายสารคดีเนื่องจากยังมีค่านิยมความเป็นสตรีในแบบฉบับเดิมอยู่ อย่างไรก็ตามนิยายสารคดีจะพยายามแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่แนวคิดดังกล่าวไม่ได้มีจุดยืนเดียวกันกับนิยายสารคดี รวมทั้งไม่เป็นประโยชน์และไม่ได้เป็นการช่วยพัฒนาสตรีให้ก้าวหน้าขึ้นแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกันนิยายสารคดียังใช้ความคิดเห็นของผู้ที่เห็นด้วยกับนิยายสารคดีมาเป็นแนวร่วม และช่วยหว่านล้อมให้สตรีในกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยนี้ค่อยตามและมีอุดมการณ์เดียวกันกับนิยายสารคดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นความพยายามของนิยายสารคดีที่จะทำให้อุดมการณ์ในการปลดปล่อยสตรีของตนบรรลุเป้าหมาย และพยายามที่จะทำให้วาทกรรมสตรีมีบทบาทในสังคมเช่นเดียวกับวาทกรรมของบุรุษด้วย

สำหรับบุรุษที่ส่งเรื่องในการแสดงทรรศนะผ่านนิยายสารคดีนั้น มักจะเป็นการคัดค้าน และไม่เห็นด้วยกับนิยายสารคดี การที่นิยายสารคดีนำเสนอการแสดงทรรศนะที่คัดค้านไม่เห็นด้วย และโจมตีของบุรุษนั้น เพื่อที่จะแสดงว่าบุรุษนั้นใจแคบ และยิ่งเอาัดเอาเปรียบสตรีอยู่ ซึ่งถือเป็นกุศบายอย่างหนึ่งที่จะชักชวน และหว่านล้อมให้สตรีมีความเห็นค่อยตาม และมีจุดยืนร่วมกันกับนิยายสารคดี เพื่อเป็นพลังและเป็นแนวร่วมของนิยายสารคดีที่จะปลดปล่อยสตรีจากการถูกกดขี่ทางเพศ การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคให้กับสตรี ตลอดจนช่วยผลักดันให้สตรีเข้ามามีบทบาท และมีฐานะทางสังคมทัดเทียมกับบุรุษได้

1.2 ความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับสตรี

สำหรับความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับสตรี ที่สะท้อนผ่านการแสดงออกทางวาทกรรม มี 2 ลักษณะได้แก่

ก. ความเชื่อและทัศนคติแบบสตรีนิยม

จากการได้รับอิทธิพลของกระแสสตรีนิยม และการได้รับโอกาสทางการศึกษาทำให้สตรีได้มีโอกาสศึกษาถึงสถานภาพและบทบาทของสตรีในต่างประเทศกับสถานภาพและบทบาทของสตรีไทย รวมทั้งจากที่สตรีได้ออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน และถูกกีดกัน ถูกจำกัด ในการประกอบอาชีพ ทำให้สตรีรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมที่ตนได้รับ จึงเกิดแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับสถานภาพและความเป็นอยู่ของสตรีที่แตกต่างไปจากชนบประเพณีเดิมที่สตรีถูกกดขี่ ถูกเอารัดเอาเปรียบเป็นมาก โดยมีลักษณะที่สำคัญได้แก่

การศึกษา

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดความต้องการที่จะได้มีความรู้มีความสามารถ มีการศึกษา และฉลาดทันคน เนื่องจากในสมัยก่อนสตรีมีความลำหลังมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสตรีไม่ได้รับการศึกษา เพราะสมัยก่อนต้องเรียนกับพระที่วัดถ้าสตรีไปเรียนก็จะรุ่มร่ามไม่เหมาะสม รวมทั้งความเชื่อที่ว่าถ้าสตรีอ่านออกเขียนได้ จะไปเขียนโต้ตอบเพลงยาวกับบุรุษเป็นการไม่สมควร ประกอบกับสตรีในสมัยก่อนถูกตีกรอบชีวิตตั้งแต่เด็กจนโตว่า เมื่อยังเยาว์ก็ดูแลปรนนิบัติบิดามารดา เมื่อโตเป็นสาวก็แต่งงานปรนนิบัติสามี และบุตร ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่สตรีจะต้องได้รับการศึกษาเหมือนกับบุรุษ สตรีจึงหมดโอกาสที่จะก้าวหน้าทางสังคมเช่นเดียวกับบุรุษ

เมื่อในสมัยปฏิรูปประเทศ และจากการเข้ามาของอิทธิพลตะวันตกทำให้สตรีมีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้น เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามที่จะชี้ให้สตรี ตลอดบิดามารดาของสตรี และบุรุษเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาสำหรับสตรีและกระตุ้นให้สตรีหมั่นแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนเพื่อยกระดับตัวให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมบุรุษได้

ในขณะเดียวกันไม่เพียงแต่เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจะกระตุ้น และชักชวนให้สตรีสนใจในการศึกษาหาความรู้มากขึ้นเท่านั้น แต่ยังเรียกร้องให้สตรีได้รับการศึกษาในวิชาการต่าง ๆ เทียบเท่า และเหมือน ๆ กับที่บุรุษได้รับ เนื่องจากยังมีการกีดกันทางการศึกษาสำหรับสตรีให้เรียนได้เฉพาะบางสาขาวิชาเท่านั้น ดังนั้นเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามเรียกร้องให้สตรีได้เรียนวิชาการเหมือนกับบุรุษ เช่น วิชากฎหมาย เป็นต้น

การประกอบอาชีพของสตรี

จากการที่สตรีมีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้นทำให้สตรีเริ่มออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน แต่อาชีพของสตรีก็ยังคงจำกัดอยู่แค่ 3 อาชีพ เท่านั้นได้แก่ ครู พยาบาล และช่างตัดเสื้อ ซึ่งตรงกับกิจกรรมที่สตรีปฏิบัติเป็นประจำ คือ การอบรมสั่งสอนบุตร การดูแลและปรนนิบัติสามีและบุตร

และการยับยั้งถ่วงหน่วง นอกจากนี้การจำกัดอาชีพของอาชีพยังเป็นการกีดกันสตรีไม่ให้ไปแย่งอาชีพของบุรุษ

ดังนั้นเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงแสดงให้เห็นว่าการจำกัดอาชีพของสตรีเป็นการขัดขวางความก้าวหน้า และเป็นการดูถูกความสามารถของสตรี นิตยสารสตรีจึงพยายามชี้ให้เห็นว่าสตรีนั้นก็มีความสามารถในการทำงานไม่แพ้บุรุษ ทั้งการยกตัวอย่างของสตรีในต่างประเทศที่แสดงผลงานมาแล้ว และการขอโอกาสสตรีได้พิสูจน์ความสามารถให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ นอกจากนี้นิตยสารสตรียังแสดงความเชื่อมั่นว่างานหรืออาชีพอะไรก็ตามที่บุรุษทำได้ สตรีก็สามารถทำได้ดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษเช่นเดียวกัน

การมีสิทธิและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ

จากการที่สตรีได้มีโอกาสประกอบอาชีพนอกบ้านทำให้สตรีมีโอกาสเข้ามาสัมผัสบทบาทในระบบเศรษฐกิจ และเป็นอิสระจากการพึ่งพาบุรุษทางเศรษฐกิจ แต่ถึงแม้ว่าสตรีจะเข้ามาบทบาท และมีอิสระในระบบเศรษฐกิจ สตรีก็ยังไม่ได้รับความเป็นธรรมไม่ได้รับสิทธิ และความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการถูกเอาเปรียบด้วยการกดค่าจ้าง หรือค่าแรงให้มีอัตราที่ต่ำ ทั้ง ๆ สตรีได้ทำงานทุกอย่างเหมือนอย่างบุรุษ

ดังนั้นเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามเรียกร้อง และขอความเป็นธรรมให้กับสตรีได้รับ "ค่าจ้าง" หรือ "ค่าแรง" ในอัตราที่เท่ากับบุรุษรวมทั้งถ้าบุรุษได้รับสิทธิพิเศษใดในการทำงานสตรีก็ควรที่จะได้รับเช่นเดียวกับบุรุษด้วย เพราะสตรีก็คือว่ามีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับบุรุษ ตลอดจนยังมีความเชื่อว่าถ้าสตรียังไม่ได้รับสิทธิ และความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ สตรีก็ยังไม่ได้รับการปลดปล่อยกตัญญูทางเพศที่แท้จริงได้

การมีปากเสียงของสตรี

ในสมัยโบราณสตรีถูกอบรมสั่งสอนให้สงบเสงี่ยมเจียมตัว ต้องเคารพเชื่อฟังสามี ไม่มีโอกาสพูด ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือมีปากเสียงใด ๆ ทั้งสิ้น สตรีจึงตกอยู่ภาวะจำยอม และยอมรับการควบคุม กดขี่ข่มเหงของบุรุษ เมื่อสตรีได้มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น จึงเริ่มมีความคิดความอ่านมากขึ้น และมีโอกาสแสดงความสามารถในการประกอบอาชีพมากขึ้น ทำให้สตรีกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็น และกล้ามีปากเสียงมากขึ้น

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามที่กระตุ้นให้สตรี กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เพื่อไม่ให้ถูกกดขี่ ข่มเหง และเอาไรต์เอาเปรียบจากบุรุษได้โดยง่าย ตั้งแต่การเปิดโอกาสให้สตรีส่งเรื่องราวร้องทุกข์ และเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตัวเอง ตลอดจนการส่งบทความแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เป็นธรรมกับสตรีในสังคมผ่านหน้านิตยสาร

สตรีไม่ใช่วัตถุทางเพศ

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้แสดงความคิด และความเชื่อที่ว่าสตรีไม่ใช่ทาส ไม่ใช่วัตถุสิ่งของ หรือวัตถุทางเพศที่บำรุงบำเรอความสุขให้กับบุรุษเท่านั้น แต่สตรีนั้นมีอำนาจเป็นผู้ปกครองครอบครัว และมีฐานะที่เทียบเท่าเทียมไหล่กับบุรุษดังนั้นสามีต้องให้เกียรติและยกย่องภรรยาให้มีฐานะเท่าเทียมกัน สตรีต้องสามารถเป็นเพื่อนคู่คิด และรู้ในกิจการงานของสามีได้ทุกอย่าง ไม่มีหน้าที่เป็นแค่ “แม่” และ “เมีย” หรือทาสรับใช้ที่คอยฟังคำสั่งและดูแลปรนนิบัติของสามีเท่านั้น

สตรีสามารถพึ่งพาตัวเองได้

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังพยายามสอนให้สตรีรู้จักพึ่งพาตัวเองขึ้นด้วยลำแข้งของตัวเองได้ หรืออย่างน้อยก็ควรที่จะสามารถรับผิดชอบครอบครัวร่วมกับบุรุษได้จากการสนับสนุนให้สตรีได้ศึกษาหาความรู้ และประกอบอาชีพนอกบ้านเช่นเดียวกับบุรุษ การสอนให้สตรีรู้จักคุณค่า ความสำคัญ และความสามารถของตนเองเมื่อให้สตรีเกิดความมั่นใจในตัวเอง และสามารถพึ่งพาตัวเองได้ สตรีไม่จำเป็นต้อง “พึ่งพามารดาในทุกบริบท”

นอกจากนี้เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังพยายามที่ปลดแอกสตรีจากการเป็น “อนุภรรยา” ด้วยการหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองดีกว่า ไปลดคุณค่าของตนยอมตกเป็น “ทาส” เป็น “วัตถุทางเพศ” ที่มีหน้าที่บำรุงบำเรอความสุขทางเพศให้กับบุรุษ ซึ่งเป็นการไร้ซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีของสตรีเป็นอย่างมาก ดังนั้นสตรีจึงต้องรู้จักพึ่งพาตัวเอง อยู่ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องลดเกียรติของคนไปเป็น “เครื่องเล่น” ให้ใคร่ครวญ และได้รับการดูแลเหยียดหยามได้

การเป็นโสดของสตรี

จากการที่เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้แสดงให้เห็นว่าสตรีสามารถพึ่งพาตัวเองได้ และไม่จำเป็นต้องพึ่งพามารดาอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น “การที่สตรีจะอยู่เป็นโสด” ก็ไม่ผิดอะไร เพราะ “การสมรสไม่จำเป็นสำหรับสตรี” เสมอไปสตรีที่ยังเป็นโสด หรือยังไม่ได้สมรสจึงไม่ใช่เรื่องที่แปลกผิดปกติ หรือเป็นปมด้อยที่น่ารังเกียจแต่อย่างใด

สตรีมีศักยภาพที่ทัดเทียมบุรุษ

ในขณะเดียวกันเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังสะท้อนให้เห็นว่าสตรีนั้นมีความสามารถไม่แพ้บุรุษ อะไรที่บุรุษทำได้สตรีก็ทำได้ เพราะสตรีมีพลัง และศักยภาพเช่นเดียวกับบุรุษ ดังนั้นความแตกต่างทางเพศจึงไม่ใช่เครื่องวัดความสามารถระหว่างสตรีกับบุรุษ เช่น บุรุษเป็นทหารสตรีก็ทำได้ บุรุษเป็นนักแข่งรถสตรีก็ทำได้ เป็นต้น

สตรีควรมีอิสระในการดำเนินชีวิต

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้แสดงให้เห็นว่าสตรีควรมีอิสระในทุก ๆ ด้าน เช่นเดียวกับบุรุษทั้งการดำเนินชีวิต การแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสามารถที่จะเลือกคู่ครองได้เอง

ตามหลักการที่ว่า “ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ปลูกอยู่ตามใจผู้นอน” ดังนั้นการจะได้อิสระในการเลือก คู่ครองแก่สตรีเช่นเดียวกับบุรุษด้วย

พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ของสตรี

นิตยสารสตรียังแสดงให้เห็นว่าสตรีควรที่จะเข้าสู่สังคม มีโลกภายนอกมีการสมาคมภายนอก เช่นเดียวกับบุรุษ เพราะเชื่อว่า “พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ของสตรีด้วย” สตรีจึงมีการสมาคม สังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ปรับทุกข์ และร่วมกันแก้ไขปัญหาซึ่งกันและกัน เพื่อให้สตรีมีโลกทัศน์ที่กว้างขวาง และเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับบุรุษ

สตรีควรมีส่วนร่วมทางการเมือง

นอกจากนิตยสารสตรีจะแสดงให้เห็นว่าสตรีควรที่จะมีบทบาทในการศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ เท่านั้น แต่เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังแสดงความต้องการให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นเดียวกับบุรุษ เพราะ “การเมืองเป็นเรื่องของสตรีเช่นเดียวกับที่เป็นเรื่องของบุรุษ” และสตรีในฐานะที่เป็นพลเมืองของประกาศจึงควรมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเดียวกับบุรุษด้วย

ข. ความเชื่อและทัศนคติแบบเก่า

ความเชื่อและทัศนคติแบบเก่าที่สะท้อนผ่านนิตยสารสตรีถือเป็นการผลิตซ้ำวาทกรรมของสตรีตามแนวคิดดั้งเดิม โดยมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

การเป็น “กุลสตรี”

ความเป็น “กุลสตรี” ถือเป็นแบบฉบับของสตรีตามแบบ “วาทกรรมเก่า” ซึ่งเป็น “วาทกรรมกระแสชายเป็นใหญ่” ที่อาศัยการขัดเกลา และปลูกฝังทางสังคมในการควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติของสตรีซึ่งกลายเป็น “เอกลักษณ์” ของสตรีไทย ดังนั้นการสอนให้สตรีประพฤติตนให้เรียบร้อย อ่อนหวาน และมีความเป็น “กุลสตรี” ที่ปรากฏในนิตยสารสตรี จึงเป็นการรักษา “เอกลักษณ์” ของสตรีไทยเอาไว้ทั้งนี้เนื่องจากการเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามย้ำเตือนไม่ให้สตรีละทิ้งความเป็น “กุลสตรี” อันเป็น “เอกลักษณ์” ของสตรีไทยไปอีกด้วย

การเป็นภรรยาที่ดี

ถึงแม้ว่าเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจะแสดงความต้องการที่จะให้สตรีมีสิทธิ และมีความสำคัญในครอบครัวเท่าเทียมกับบุรุษแต่ก็ยังสอนให้สตรีประพฤติและทำหน้าที่

"ภรรยาที่ดี" ซึ่งเป็นลักษณะของหญิงไทยในอดีตอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากมีความเชื่อว่าถ้าจะให้สามียกย่องและให้เกียรติภรรยา ภรรยาก็ต้องเคารพ ยกย่อง และให้เกียรติบุรุษด้วย ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวได้

งามรูป และงามคุณค่า

นิตยสารสตรีได้สะท้อนให้เห็นว่าการเป็นสตรีนั้นจะต้องงามทั้งรูปและงามคุณค่า หรือเทียบพร้อมด้วยรูปสมบัติ ปัญญาสมบัติ และมีความประพฤติที่ดีงาม เพราะนอกจากความสวยงามจะเป็นชวนมองแล้ว การมีความฉลาด และมีความประพฤติยอมให้สตรีมีคุณค่ามากขึ้น

รักนวลสงวนตัว

นิตยสารสตรีพยายามสอนให้สตรีรู้จักรักนวลสงวนตัวและรักเกียรติ รักศักดิ์ศรี ของตัวเอง โดยพยายามชี้ให้สตรีเห็นว่าการที่สตรียอมเป็นของบุรุษง่าย หรือชิงสุกก่อนห่าม เท่ากับเป็นการลดคุณค่าของตัวเองไม่ต่างอะไรกับ "วัตถุทางเพศ" ยิ่งจะทำให้บุรุษถูกดูเหยียดหยาม และไม่เห็นคุณค่าของสตรีมากขึ้น

งานบ้านคืองานของสตรี

งานบ้านเป็นงานที่อยู่คู่กับสตรีมาเป็นเวลานาน เนื่องจากในสมัยก่อนสตรีไม่ได้มีโอกาสออกไปทำงานนอกบ้าน และสังคมนอกบ้าน งานสตรีทำจึงมีแต่ "งานบ้านเท่านั้น" สตรีจึงถูกปลูกฝังให้เก่งงานบ้านการเรือน ไม่ให้มีที่บกพร่อง นิตยสารสตรีจึงพยายามตักเตือน (ไม่ให้สตรี "ละทิ้ง" หรือ "บกพร่องในงานบ้าน" เพราะถือเป็น "หน้าที่" ของสตรี ตลอดการแสดงให้เห็นว่า "การเกียจคร้าน" หรือ "ไม่เอาใจใส่ในงานบ้าน" ถือเป็นเรื่องอันอายมากสำหรับสตรี

1.3 การสร้างความหมายให้กับสตรี

เนื้อหาในนิตยสารสตรีในยุคบุกเบิกนั้น ได้สร้างความหมายให้กับสตรีในลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะได้

- สร้างความหมายใหม่ให้กับสตรี
- อิงแบบเก่าแต่ยกระดับให้มีคุณค่าขึ้น

สำหรับการสร้างความหมายใหม่ให้กับสตรีนั้น นิตยสารสตรีสร้าง "ตัวตน" หรือ "อัตลักษณ์" ของสตรีขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นความหมายของ "สตรี" ในอีกมิติหนึ่งที่ถูกเก็บซ่อน และกดทับเอาไว้ด้วย "วาทกรรมหลัก" หรือ "วาทกรรมชาย" ที่มองและคิดด้วยมุมมองของบุรุษ ที่สร้างขึ้น

เพื่อครอบงำสตรีของบุรุษโดยอาศัยการ "ขัดเกลา" ทางสังคมจนสตรีเกิดความ "คุ้นเคย" หรือ "เคย" และตกอยู่ใต้อำนาจของบุรุษมาโดยตลอด

การสร้างความหมายของสตรีใน "มิติใหม่" หรือการให้ "ตัวตนใหม่" แก่สตรีของ นิตยสารสตรี เป็นการสร้างความหมายให้ "สตรี" มีพลังมีคุณค่า ไม่รู้สึกว่าคุณอ่อนแอ หรือด้อยกว่าบุรุษ รวมทั้งมีความเป็น "มนุษย์" เช่นเดียวกับบุรุษด้วยตลอดจนยังเป็นการปลดปล่อยสตรีให้มี "อิสระ" จากอำนาจของบุรุษรวมทั้งมีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาค และมีศักยภาพ มีบทบาททางสังคมเช่นเดียวกับบุรุษในทุกๆด้าน ทั้งในด้านครอบครัวด้วยการยกระดับให้สตรีมีบทบาท และมีฐานะเท่าเทียมกับบุรุษ คือ เป็น "ราชินีแห่งบ้าน" "แม่ทัพของบ้าน" และเป็น "เพื่อนคู่คิด" ของสามีได้

นิตยสารสตรียังได้ผลักดันให้สตรีเข้ามามีบทบาทและอำนาจทางสังคมด้วยการสร้างให้สตรีเป็น "บุคคลในพื้นที่สาธารณะ" ที่มีบทบาทและมีความสำคัญในทุก ๆ ด้านทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และการเมือง คือเป็น "ครูคนแรกของศิษย์" "เป็นแขนงซ้ายของชาติ" หรือเป็น "ลูกโซ่ทองคำที่ผูกติดกับการเมือง"

รวมทั้งยังสร้างให้สตรี "กล้าแสดงออก" "เชื่อมั่นในตัวเอง" ตลอดจนเป็นตัวของตัวเองทั้งในด้านความคิด และการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะได้รู้จัก "พึ่งพาตนเองได้" โดยที่ไม่จำเป็นต้อง "พึ่งพามารดาในทุกบริบท" ซึ่งเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่แข็งแกร่งให้กับสตรีอีกด้วย

ในทีนี้เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้พยายามสร้าง "ตัวตน" หรือ "อัตลักษณ์" ใหม่ให้กับสตรี ในอีกด้านหนึ่งก็ยังอิงกับความหมายของ "สตรี" ในวาทกรรม "ดั้งเดิม" อยู่เพื่อสังคมได้ "ปลุกฝังมาเป็นเวลานาน"แต่อย่างไรก็ดีเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้ยกระดับสตรีใน "วาทกรรมแบบดั้งเดิม" ด้วยการ "เพิ่มความหมาย" ให้สตรีดูมีคุณค่ามากขึ้นเช่น

- แม่บ้าน = แม่บ้านสมัยใหม่, แม่บ้านที่มีความรู้ แม่บ้านที่ทำงานนอกบ้าน
- แม่ศรีเรือน, กุลสตรี = กุลสตรี, แม่ศรีเรือนที่ฉลาดทันสมัย ทันคน
- ดอกไม้ (ริมทาง, ให้บุรุษเชยชมความสวยงาม) = ดอกไม้ของชาติ (มีคุณค่า ต้องดูแล รักษาเป็นอย่างดี)
- อ่อนหวาน อ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแอ
- แม่ (ผู้ให้กำเนิด, ผู้สืบพันธุ์) = มารดาของโลก (ผู้สร้างโลกที่ทุกคนควรให้เกียรติเคารพและยกย่อง)
- รักนวลสงวนตัว (ความบริสุทธิ์) = รักเกียรติ รักศักดิ์ศรี (ไม่ยอมตกเป็นทาส/เป็นเบี้ยล่างใคร และไม่ยอมเป็นของชายใดโดยง่าย เช่น อนุภรรยา, โสเภณี) เป็นต้น

ไม่ว่าเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีสร้างความหมายให้กับสตรีใน “ความหมายใหม่” หรือ “อิงแบบเก่าแต่ยกระดับให้มีคุณค่าขึ้น” ก็ตามล้วนแต่เป็นการปลดปล่อยสตรีจากพันธนาการของ “วาทกรรมกระแสชาย” ทั้งสิ้น

1.4 การเพิ่มคุณค่า และศักยภาพของสตรี

ในสมัยโบราณสตรีมีฐานะที่ต่ำต้อยมาก และไม่มีคุณค่าตลอดจนบทบาทใด ๆ ในสังคม และกดขี่ข่มเหงมาโดยตลอด เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงพยายามที่จะยกระดับสถานภาพ และบทบาทของสตรีให้ทัดเทียมกับบุรุษด้วยการเพิ่มคุณค่า และศักยภาพของสตรี เพื่อสตรีได้รับการยอมรับและบทบาททางสังคมเช่นเดียวกับบุรุษ โดยมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

ก. สร้างค่านิยม ทศนคติ และบุคลิกภาพใหม่ให้

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้พยายามที่จะสร้างค่านิยม ทศนคติ ตลอดจนบุคลิกภาพของสตรีให้แข็งแกร่ง และมีศักยภาพมากขึ้น เพื่อไม่ถูกดูถูก หรือเหยียดหยามจากบุรุษได้ ทั้งในด้านของการศึกษานิตยสารสตรี พยายามชี้ให้สตรีเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และการแสวงหาความรู้

ตลอดจนการพยายามสร้างความภูมิใจ ให้กับสตรีและเห็นถึงความสำคัญ ความสามารถของคนว่าที่แท้จริงแล้วก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ และอาจจะเหนือกว่าบุรุษก็ได้ สตรีไม่ได้อ่อนแอ หรือไม่มีความสามารถเหมือนอย่างที่สังคมสร้างให้เป็น ดังนั้นนิตยสารสตรีจึงพยายามกระตุ้นให้สตรีแสดงความสามารถของตัวเองอย่างเต็มที่

รวมทั้งยังสร้างบุคลิกภาพให้สตรีเข้มแข็ง รู้จักคิด รู้จักกล้าแสดงออก กล้ามีปากเสียงในการเรียกร้องความยุติธรรมให้กับตนเอง และรู้จักพึ่งพาตัวเอง ไม่ยอมตกเป็นเบี้ยล่างของบุรุษ โดยเฉพาะการเป็น “อนุภรรยา” ด้วยการยืนด้วยลำแข้งของตนเอง และหยิ่งในเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของตัวเองด้วย

ข. การให้ความรู้และ แนวทางดำเนินชีวิตให้กับสตรี

การให้ความรู้และแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับสตรีที่ปรากฏในนิตยสารสตรีมีตั้งแต่การให้ความรู้แก่สตรีในเชิงวิชาการ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ กฎหมาย เป็นต้น ทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การเข้าสมาคม และการป้องกันตัวเองจากความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจน มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิที่ตนพึงจะได้รับตามหลักกฎหมายจะได้ไม่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบบุรุษ

นอกจากนี้ นิตยสารสตรียังสอนให้สตรีรู้จัก และเข้าใจใน "สิทธิสตรี" หรือสิทธิที่สตรีพึงจะได้รับในสังคมในทุก ๆ ด้าน ทั้งการแสดงความคิดเห็น การมีปากเสียง การศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ และการเมืองที่สตรีควรจะมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษในทุก ๆ ด้าน

ตลอดจนสอนให้สตรีรู้จักวางตัว และปฏิบัติตนในสังคม รวมทั้งการเข้าสมาคม การออกงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เป็นการดูหมิ่นและครหาของบุรุษ รวมถึงการสอนให้สตรีรู้จักระมัดระวัง "ภัยสังคม" โดยเฉพาะ "ภัยจากบุรุษ" หรือ "บุรุษภัย" เนื่องจากสตรี "ถูกขัง" ไว้ในบ้านมาเป็นเวลานาน เมื่อมีโอกาสได้เข้าสังคมจึงอาจจะยังไม่เท่าทัน "ภัยสังคม" อาจจะถูกหลอกลวง หรือกลายเป็น "เหยื่อ" ของสังคมได้โดยไม่รู้ตัว ดังนั้น นิตยสารสตรีจึงให้ความสำคัญกับการสอนให้สตรีระวังภัยทางสังคมและภัยจากบุรุษของสตรีเป็นอย่างมาก

ค. การชวนให้สตรีสร้างคุณค่า และศักยภาพให้กับตนเอง

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้ชักชวน และส่งเสริมให้สตรีสร้างคุณค่าและศักยภาพให้กับตัวเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และยกฐานะทางสังคมให้ดีขึ้น รวมทั้งยังไม่ให้ใครมาดูถูกเหยียดหยาม และสบประมาทได้

ตั้งแต่การกระตุ้นให้สตรีแสดงความสามารถของตนให้สังคมได้เห็นได้รับรู้ด้วยการชักชวนให้สตรีส่งบทความ หรือบทประพันธ์มาทางนิตยสารสตรี รวมทั้งชักชวนให้สตรีนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาไปประกอบอาชีพตามความเหมาะสมและแสดงความสามารถของคนอย่างเต็มที่

ไม่เพียงแต่จะชักชวนให้สตรีแสดงความสามารถของตนเองเท่านั้น เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังชี้ให้เห็นถึงการสร้างและรักษาคุณค่าสตรีเองด้วยการประพฤติตนให้มีคุณค่า มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี รักษาผลงานตัว ไม่ยอมตกเป็น "เครื่องเล่น" หรือ ปล่อยตัวปล่อยใจให้กับบุรุษได้ง่าย ๆ ซึ่งเป็นการลดคุณค่าของสมองลงไป แต่ถ้าสตรีประพฤติปฏิบัติดี ไม่ให้หมองหมอง ย่อมไม่มีใครดูถูกดูหมิ่นได้

ง. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสตรีด้วยกัน

นิตยสารสตรีได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสตรีด้วยกัน ด้วยจิตสำนึกของการเป็น "เพื่อนร่วมเพศ" กัน ควรมีความสามัคคี และร่วมแรงร่วมใจกัน โดยไม่แบ่งแยกชนชั้นหรือฐานะ การร่วมแรงร่วมใจกันของสตรีจะเป็น "พลังสำคัญ" ในการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยสตรีเพศได้ดีที่สุด

นอกจากนี้ ยังได้สร้างความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจระหว่างสตรีด้วยกันในปัญหาที่แต่ละคนได้รับ ให้เหมือนเป็นปัญหาของตนเอง เพื่อให้เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย ตลอดจนกระตุ้นให้สตรีคอยเป็นปากเสียงเป็นหูเป็นตา

ซึ่งกันและกันเพื่อคอยสอดส่องดูแลความยุติธรรมให้กับสตรี รวมทั้งยังเป็นการร่วมมือกันขจัดปัญหาและเพิ่มคุณค่าศักยภาพให้กับสตรีได้

ในขณะที่เดียวกันนิตยสารสตรียังพยายามให้สตรีมีจุดยืนทางความคิดร่วมกัน คือ มีความต้องการที่จะปลดปล่อยตัวเองจากการกดขี่ และเอาใจเขามาเปรียบจากบุรุษ ตลอดจนมีความต้องการที่จะมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกับบุรุษ เพื่อให้เกิดจุดยืนในการต่อสู้ร่วมกัน และทำให้สตรีอยู่ในสังคมอย่างทัดเทียมกับบุรุษได้

จ. ชี้ให้เห็นว่าปัญหาของสตรีเป็นปัญหาของทุกคนในสังคม

นิตยสารสตรีได้ให้ความสำคัญกับสตรีด้วย "การชักชวนให้ทุกคนในสังคมตระหนักถึงปัญหาของการไม่เป็นธรรมเท่าที่สตรีได้รับในสังคม เพราะ "ปัญหาของสตรีเป็นปัญหาของสังคม" หรือ "เรื่องของสตรีเป็นเรื่องของการเมือง" เพื่อให้สตรีเป็นพลเมืองที่ "มีตัวตน" และ "มีคุณค่า" ในสังคม ด้วยการให้ทุกคนเอาใจใส่กับปัญหาของสตรีมากขึ้น ตั้งแต่พยายามชี้ให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ที่สตรีต้องเผชิญ และ ขอความร่วมมือให้ทุกคน ทุกฝ่ายร่วมกันแก้ไขตลอดจนการชักชวนให้สตรีร้องทุกข์ และบอกเล่าถึงความไม่เป็นธรรมที่ตนเองได้รับผ่านหน้านิตยสาร เพื่อเป็นการเปิดเผยปัญหาของสตรีให้สังคมได้รับรู้ และเข้ามาแก้ไขปัญหานั้นให้หมดสิ้นไปและเพื่อให้สตรีรู้สึกว่าคุณค่าตนได้รับความสำคัญและมีคุณค่าในสังคมมากขึ้นอีกด้วย

จ. การเรียกร้องสิทธิสตรี

นิตยสารสตรีได้แสดงตนเป็นปากเสียง เป็นหูเป็นตาและเป็น "ตัวแทน" ของสตรีในการที่จะเรียกร้องความยุติธรรมให้กับสตรี ตลอดจนการเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งได้รับโอกาสและมีบทบาททางสังคมเท่าเทียมกับบุรุษในทุก ๆ ด้านทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อให้สตรีสามารถขึ้นมาทัดเทียม และอยู่เคียงบ่าเคียงไหล่บุรุษในสังคมได้

ข. การกระตุ้นให้สตรีตื่นตัวในการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ และ ความเสมอภาค

สตรีไทยถูก "อบรมบ่มเพาะ จากสังคมให้เป็นเพศอ่อนแอ ตลอดจนยอมรับสถานภาพ และบทบาทที่สังคมหยิบยื่นให้มาโดยตลอด จนเกิด "ความเคยชิน" เห็นว่าตนเองได้รับสิทธิและมีสถานภาพมีบทบาทที่เหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ตื่นตัวและไม่ให้ความสนใจกับการที่จะยกระดับตัวเองให้มีความทัดเทียมกับบุรุษ

นิตยสารสตรีจึงกระตุ้นให้สตรีตื่นตัวในการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคให้กับสตรีเพศเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยสตรีจากการถูกกดขี่ทาง

เพศและจากอคติทางเพศ ด้วยการชี้ให้สตรีเห็นถึงความยุติธรรมการถูกกดขี่และความตกต่ำที่สตรีได้รับ ตลอดจนบอกเล่าถึงการเคลื่อนไหวของสตรีในต่างประเทศเพื่อให้สิทธิความเสมอภาคและโอกาสทางสังคม ทำให้สตรีในต่างประเทศมีความเจริญกว่าสตรีไทยมากเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้สตรีตื่นตัวและต่อสู้กับความอยุติธรรมในสังคมอันนำมาซึ่งความเป็นอิสระจากการถูกกดขี่ที่พึงปรารถนาได้

1.5 การต่อรองเชิงอำนาจให้กับสตรี

การต่อรองในเชิงอำนาจให้กับสตรีที่ปรากฏในนิตยสารสตรีนั้น เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้างฐานอำนาจและพลังอำนาจให้กับสตรีเพื่อที่จะสามารถขจัดอคติและการแบ่งพรมแดนทางเพศอันช่วยให้สตรีเข้าไปอยู่ในสังคมได้อย่างทัดเทียมกับบุรุษ โดยมีลักษณะที่สำคัญได้แก่

ก. การอ้างวีรสตรี และสตรีที่สำคัญ และมีอำนาจในระดับประเทศ

การอ้างวีรสตรีและสตรีที่สำคัญและมีอำนาจในระดับประเทศของนิตยสารสตรีเพื่อชี้ให้เห็นถึงเกียรติคุณ คุณงามความดี ความกล้าหาญ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความมีพลังอำนาจ ความมีศักยภาพ และมีความยิ่งใหญ่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ

ข. การอ้างสตรีในประเทศที่เจริญแล้ว

การอ้างสตรีในประเทศที่เจริญแล้วของนิตยสารสตรี ทั้งในเรื่องสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพต่างๆของสตรี ตลอดจนความเจริญก้าวหน้า ของประเทศเหล่านั้นซึ่งมาจากความสามารถ พลังอำนาจ และบทบาทที่สำคัญของสตรีเช่นเดียวกับบุรุษ

ค. การอ้างกฎหมายของประเทศที่เจริญแล้ว

การอ้างกฎหมายของประเทศที่เจริญแล้วของนิตยสารสตรีเพื่อเป็นการชี้ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎหมายของไทยคือ "รัฐบาล" ซึ่งก็คือ "บุรุษ" เห็นถึงความหลังและความไม่เป็นธรรมของกฎหมายไทย ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้ "รัฐบาล" หันมาสนใจต่อการแก้ไขข้อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมกับสตรี รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้การเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายให้เป็นธรรมแก่สตรี ของกลุ่มสตรีให้มีน้ำหนักและมีพลังมากขึ้น

ง. การอ้างสตรีในประเทศด้อยพัฒนา และความตกต่ำของประเทศที่กดขี่ข่มเหงและเอารัดเอาเปรียบสตรี

การอ้างสตรีในประเทศด้อยพัฒนา และความตกต่ำของประเทศที่กดขี่ข่มเหงและเอารัดเอาเปรียบสตรี ของนิตยสารสตรี เพื่อให้สังคมได้เห็นถึงความโหดร้าย ป่าเถื่อนการกด

ที่เข้มแข็ง และ ความตกต่ำความหลังของประเทศด้อยพัฒนาเพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมที่ดีต่อสตรี และขจัดอคติทางเพศในสังคม รวมทั้งการแสดงให้เห็นถึงภาพอันโหดร้ายของบุรุษ ความน่าสงสารของสตรี ว่าสร้างควาไม่น่าอยู่ของประเทศชาติเพียงใด อันช่วยทำให้บุรุษมีทัศนคติที่ดีต่อสตรีมากขึ้น และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสตรีและบุรุษด้วย

จ. การอ้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

การอ้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศที่ปรากฏในนิตยสารสตรีนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่า “ความเจริญของสตรีเป็นความเจริญของประเทศชาติด้วย” เพราะสตรีก็ถือเป็นพลเมืองของประเทศเช่นเดียวกับบุรุษ ถ้าให้ความสำคัญของบุรุษฝ่ายเดียว โดยไม่ให้ความสำคัญกับสตรีเหมือนที่ให้ความสำคัญกับบุรุษ ประเทศชาติก็เจริญเพียงครั้งเดียว ทำให้ไม่อาจจะเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยะประเทศทั้งหลายได้

ฉ. การอ้างผลประโยชน์ของบุรุษ

การอ้างผลประโยชน์ของของบุรุษที่ปรากฏในนิตยสารสตรีนั้นเป็นการทำให้บุรุษเห็นถึงประโยชน์ที่บุรุษพึงได้รับจากการยินยอมให้สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตลอดจนการให้ความเป็นธรรมแก่สตรี ในทางกลับกันยังชี้ให้บุรุษเห็นถึงผลเสีย หรือความเดือดร้อนที่บุรุษพึงได้รับหากบุรุษไม่ยินยอมและยังยึดติดกับสิทธิ และอำนาจตลอดจนค่านิยมแบบเดิมๆ ที่เอารัดเอาเปรียบตลอดอยู่ เช่น ข้อเสียของการมีภรรยาหลายคน ข้อดีของการที่ยินยอมให้สตรีมีโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น อันจะเป็น “เครื่องมือ” ที่ช่วยผ่อนแรงในการต่อสู้และเรียกร้องความเป็นธรรมของสตรีให้สัมฤทธิ์ผลได้ง่ายขึ้น

ช. การอ้างข่าวของสตรีทั้งในและต่างประเทศ

การอ้างข่าวของสตรีทั้งใน และต่างประเทศที่ปรากฏในเนื้อหาของนิตยสารสตรีนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ศักยภาพ อัจฉริยภาพ และพลังอำนาจ และเกียรติคุณของสตรีอันเป็นสร้างทัศนคติของบุรุษ และสังคมที่มีต่อสตรีให้ดีขึ้น ตลอดจนก่อให้เกิดการยอมรับและผลักดันให้สตรีเข้าไปมีบทบาท และมีอำนาจในสังคมทัดเทียมกับบุรุษ รวมทั้งยังเป็นการสร้าง “ภาพพจน์” และ “ความหมาย” ของสตรีให้มีศักยภาพและมีคุณค่ามากขึ้นด้วย

ซ. การอ้างพระมหากษัตริย์ และบุคคลสำคัญ

การอ้างพระมหากษัตริย์ และบุคคลสำคัญที่ปรากฏในนิตยสารสตรีที่ทั้งการอ้างพระราชดำริ พระราชนิพนธ์ พระราชดำรัส อันเป็นไปเพื่อความมีสิทธิ ความเสมอภาคและความ

เป็นธรรมให้กับสตรี ตลอดจนการให้ความสำคัญกับสตรี เพื่อเพิ่มพลังอำนาจให้การเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้เกิดความน่าเชื่อถือ และมีความสำคัญ เน้นสิ่งถูกต้องดีงามตามแนวทางขององค์พระประมุขของชาติ หรือบุคคลสำคัญของชาติได้แสดงเอาไว้

ฉ. การอ้างบทกวี/สุภาษิตอันเกี่ยวข้องกับสตรี

การอ้างบทกวีและสุภาษิตต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับศักยภาพ ความสามารถตลอดการให้สิทธิที่เท่าเทียมกันระหว่างสตรีกับบุรุษที่ปรากฏในนิตยสารสตรี เป็นสิ่งที่ช่วยให้การต่อรองในเชิงอำนาจ หรือการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยสตรีเพศ คู่มือหลักการมีข้อเสนอแนะ และมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

ญ. การสร้างสำนึกของความเป็นเพื่อนร่วมชาติ และการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกันและกันระหว่างสตรีกับบุรุษ

การสร้างสำนึกของความเป็นเพื่อนร่วมชาติความเป็นพี่น้องร่วมชาติกันระหว่างสตรีกับบุรุษของนิตยสารสตรี เป็นการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เห็นอกเห็นใจกันระหว่างบุรุษกับสตรี ตลอดจนการตั้งจิตสำนึกให้บุรุษกับสตรีเห็นถึงความสำคัญและกัน การต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อจะได้ให้เกียรติและยกย่องกัน รวมทั้งจะต้องมีความเท่าเทียมกัน และร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ฎ. การอ้างความเป็นมารดา ความเป็นบุพการี

การอ้างความเป็นมารดา และความเป็นบุพการีของนิตยสารสตรีเป็นการชี้ให้เห็นว่าสตรีนั้นเป็นผู้ให้กำเนิด เป็นมารดา เป็นผู้สร้างโลกที่ทุกคนควรให้เกียรติให้การเคารพ ยกย่อง ตลอดจนเชิดชู และให้ความสำคัญกับสตรี ในขณะที่เดียวกันการที่เอาโรคเอาเปรียบ กดขี่ และปฏิบัติต่อสตรีอย่างไม่เป็นธรรมย่อมเท่ากับเป็นการอกตัญญูและทำร้ายมารดา และบุพการีของบุรุษเอง

ฏ. อ้างพระพุทธศาสนา คุณธรรม และศีลธรรม

การอ้างพระพุทธศาสนา คุณธรรมและศีลธรรมที่ปรากฏในนิตยสารสตรีนั้น เป็นการช่วยกล่อมเกลาคิดใจของบุรุษให้ลดอคติทางเพศลง ตลอดจนนิตยสารสตรียังมีความเชื่อว่าสังคมอาจจะยังไม่ให้การยอมรับ และยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการเรียกร้องสิทธิสตรี แต่อย่างน้อยการที่มีคุณธรรม ศีลธรรม และความเป็นพุทธศาสนิก ซึ่งมีธรรมะในหัวใจของบุรุษก็เป็นการยอมรับสถานภาพของสตรีในระดับหนึ่งได้

ฐ. การขอโอกาสให้กับสตรี และการเป็นหลักประกันให้กับสตรี

สังคมมักจะกีดกัน และไม่ยอมให้สตรีได้มีบทบาท และได้รับโอกาสเท่าเทียมบุรุษ ดังนั้นเพื่อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีจึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสตรีในการขอโอกาสให้สตรีได้พิสูจน์ความสามารถของตน และแสดงศักยภาพของตนต่อสังคม โดยเป็นหลักประกันให้สตรี เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นใจ และให้โอกาสต่อสตรีมากขึ้น

1.6 การเปิดพื้นที่ให้กับสตรี

เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงคุณค่า และศักยภาพตลอดจน ยังเป็นการเปิดพื้นที่ให้สตรีได้เข้าไปมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะ และบทบาททางสังคมด้วยการเปิดพื้นที่ให้กับสตรีของนิตยสารสตรีมี 2 ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

ก. การเปิดพื้นที่ในนิตยสารสตรี

การเปิดพื้นที่ในนิตยสารสตรีมีลักษณะที่สำคัญ คือ

- การแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ในการจัดทำนิตยสารสตรีว่าจัดทำเพื่อสตรี โดยเฉพาะ และให้ความสำคัญกับสตรีเป็นพิเศษ

- การเปิดโอกาส ให้สิทธิ ให้อำนาจ และความเป็นเจ้าของต่อสตรีในการใช้พื้นที่ของนิตยสารสตรีอย่างเต็มที่ทั้งการร้องทุกข์ ปรับทุกข์ แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้ความสามารถวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจน ตอบปัญหาชีวิต และไขข้อข้องใจให้กับสตรี นิตยสารสตรีจึงเป็นเสมือนหนึ่ง “สโมสรร” หรือ “สภากาแฟ” ของสตรี

ข. การเปิดพื้นที่ให้สตรีในสังคม

การเปิดพื้นที่ให้สตรีในสังคมของนิตยสารสตรี มี 2 ลักษณะ คือ

- เป็นสื่อกลาง หรือเป็นตัวแทนระหว่างสตรีกับสังคม ด้วยการเป็นหู เป็นตา เป็นปากเสียงแทนสตรี ตลอดจนการเปิดโอกาสให้สตรีได้ร้องทุกข์ เพื่อขยายปัญหาของสตรีให้เข้ามาเป็นปัญหาของสังคมที่ทุกคนให้การร่วมมือกันแก้ไข รวมทั้งการเรียกสิทธิ และความเป็นธรรมให้กับสตรีในด้านต่าง ๆ

- ผลักดันให้สตรีเข้าสู่สถาบันต่างๆทางสังคม ได้แก่ การศึกษา การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ และการเมือง

จากสรุปผลการแสดงออกทางวาทกรรมนั้นแสดงให้เห็นว่านิตยสารสตรีพยายามที่จะยกระดับสถานภาพและบทบาท ตลอดจนบุคลิกภาพของสตรีให้ดีขึ้น ให้เข้มแข็งขึ้นไม่ใช่อ่อนแอ ด้อยค่า และ เป็นเพียงสมบัติชิ้นหนึ่งของผู้ชายเท่านั้น โดยที่สตรีเหล่านั้นเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมเนื่องจากการยอมรับมรดกทางสังคมมาเป็นเวลานาน

สตรีจึงถูกครอบงำด้วย"วาทกรรมหลัก" หรือ"วาทกรรมกระแสชาย"มาโดยตลอด กลุ่มสตรีที่จัดทำนิตยสารได้มองเห็นถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบ และ สภาพที่ตกต่ำของสตรี รวมทั้งและไม่เห็นด้วยกับบรรดาระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม เพราะเห็นว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ชาย ด้วยการเก็บกด ปิดกั้นผู้หญิง และแยกเพศชายกับเพศหญิงออกจากกัน โดยผลักดันให้ผู้หญิงออกไปอยู่ชายขอบของสังคม และพื้นที่ในสังคมกลายเป็นปริศนาล หรือพื้นที่ของผู้ชายเท่านั้น ดังนั้นจึงพยายามที่จะปลดปล่อยและเพิ่มพลังอำนาจให้กับสตรีสตรีโดยการให้ความหมาย หรือสร้าง"อัตลักษณ์" หรือ"ตัวตน"ของสตรี ตลอดจน กำหนดบทบาทหน้าที่ของสตรี รวมทั้งความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติเกี่ยวกับสตรีขึ้นมาใหม่ ด้วยการเปิดประตูหรือเปิดทางให้วาทกรรมที่ถูกปกปิด หรือวาทกรรมที่ถูกทำให้กลายเป็นอื่นนั่นคือ วาทกรรมสตรี หรือวาทกรรมหลัก ที่มองด้วยสายตา หรือมุมมองของสตรีปรากฏตัวขึ้น รวมทั้ง พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงวาทกรรมหลัก หรือสร้างวาทกรรมใหม่ขึ้น เพื่อแทนที่วาทกรรมแบบอำนาจชายเป็นใหญ่ เพราะวาทกรรมหลักเป็นวาทกรรมของผู้ชาย หรือมองด้วยสายตาของผู้ชาย ไม่ใช่วาทกรรมสตรีหรือด้วยสายตาของสตรี แต่สตรีต้องถูกบังคับ ยัดเยียด และตกอยู่ภายใต้การครอบงำด้วยวาทกรรมของผู้ชายมาโดยตลอด จึงทำให้จิตสำนึกด้านเพศของสตรี เป็นสิ่งที่ถูกตอกย้ำด้วยค่านิยมเดิม แบบอคติเก่า ๆ เป็นเวลานาน หรือเป็นรากเหง้าที่ปลูกฝังมานานจนผู้หญิงเกิดความเคยชิน ความคุ้นเคย และยอมรับการกดขี่ หรือความไม่เท่าเทียมเอาไว้ โดยไม่มีการตั้งคำถาม หรือคัดค้านแต่อย่างใด ดังนั้นนิตยสารสตรีจึงพยายามที่จะสร้างความเป็นจริงในสังคมขึ้นมาใหม่ด้วยการสร้างวาทกรรมแบบสตรีขึ้นมา

อาจจะกล่าวตามแนวคิดเรื่องวาทกรรมได้ว่าได้ว่าการแสดงออกทางวาทกรรมที่ปรากฏในนิตยสารสตรีถือเป็นการการต่อสู้ทางอุดมการณ์ (Counter – hegemony) ของนิตยสารสตรี ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมระบบปิตาธิปไตยหรือสังคมระบบชายเป็นใหญ่ที่ผู้ชายถือเป็นกลุ่มที่มีอำนาจ ชักจูงสังคม โดยอาศัยกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เพื่อให้ได้รับการยินยอมจากคนในสังคม และเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นเรื่องธรรมดาของสังคม และในสังคมที่ถืออุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้ได้ใช้กลยุทธ์ทางสังคมนี้หลอหลอมและผูกมัดให้ผู้หญิงยอมรับในการครอบงำหรือครอบครองอำนาจนั้นเพื่อรักษาเสถียรภาพทางอำนาจของตน

เมื่อผู้หญิงกลุ่มหนึ่งได้ตระหนักถึงภาวะถูกกดขี่และภาวะการควบคุมในเชิงอำนาจ จึงพยายามที่จะใช้ "อำนาจ" ต่อสู้กับ "อำนาจ" ด้วยการสร้างวาทกรรมชุดใหม่" ที่มองด้วยวาทกรรมของผู้หญิง หรือ "วาทกรรมแบบอุดมการณ์" ของหญิง" ขึ้นมาต่อสู้กับ "วาทกรรมหลัก" ในสังคมซึ่งเป็นการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของผู้หญิง เพื่อจะผลักดันให้วาทกรรมชุดใหม่นั้นเข้าไปยืนแทนที่วาทกรรมหลักในสังคม หรือเพื่อที่จะผลักดันให้ "อุดมการณ์แบบผู้หญิง" เข้ามาในสังคม

แต่การต่อสู้ทางอุดมการณ์ของผู้หญิงนี้ถือได้ว่าเป็นการเข้ามาของ "อุดมการณ์ใหม่" ที่ยังไม่มีใครรู้จัก ต่างกับอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ซึ่งฝังแน่นในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน โดยการขัดเกลาจากสังคมหรือกระบวนการทางสังคม จนทำให้คนในสังคมนั้นเกิดการยอมรับระบบ และมองว่าเป็นอำนาจโดยชอบธรรมและยังเป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลง "อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่" ด้วย "อุดมการณ์แบบผู้หญิง" โดยการ "สร้างวาทกรรมชุดใหม่ขึ้นมา" เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลง "วาทกรรมหลัก" หรือ "อุดมการณ์หลักของสังคม" ในทันที ไม่ทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือค่อย ๆ ขัดเกลาอย่างอุดมการณ์ชายที่อาศัยเวลาทางสังคมบ่มเพาะ "อุดมการณ์" หรือ "อำนาจ" ของตนแผ่กิ่งก้านสาขาและฝังรากในสังคมการ

ดังนั้นจากอาศัยกรอบแนวคิดเรื่องวาทกรรมอาจจะกล่าวได้ว่าการต่อสู้ระหว่าง "อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่" กับ "อุดมการณ์แบบผู้หญิง" หรือการปะทะกันระหว่าง "วาทกรรมหลัก" หรือ "วาทกรรมกระแสชาย" กับ "วาทกรรมของสตรี" อย่างรุนแรง กลุ่มผู้หญิงที่มีอำนาจน้อยกว่า มีกำลังน้อยกว่า ย่อมไม่สามารถต่อสู้กับกลุ่มที่มีอำนาจในสังคมมากกว่า และมีฐานความเชื่อและทัศนคติของคนในสังคม "ที่ถูก ทำให้เชื่อ" และ "ยอมรับ" ในอำนาจนั้นมาเป็นเวลานาน จนอาจจะเรียกได้ว่าถูกกลืนให้นำไปอยู่ในโครงสร้างทางอำนาจแล้วย่อมไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความกระทบกระเทือน หรือเกิดความเปลี่ยนแปลงและการยอมรับจากสังคมได้

2. แนวคิดสตรีนิยมที่สะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสาร

แนวคิดสตรีนิยมที่สะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารมี 2 แนวคิดที่สำคัญ ได้แก่

2.1 แนวคิดสตรีนิยมแบบเสรีนิยม (Liberal Feminism)

2.2 แนวคิดสตรีนิยมแบบเชิงวัฒนธรรม (Cultural Feminism)

2.1 แนวคิดสตรีนิยม แบบเสรีนิยม (Liberal Feminism)

การเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรีเน้นการแสดงความต้องการที่จะขจัดอคติทางเพศ และการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รวมทั้งเพื่อปลดปล่อยสตรีจากการกดขี่ทางเพศ และเป็นอิสระจากอำนาจของบุรุษ เพื่อให้สตรีมีคุณค่า มีศักยภาพ และมีอำนาจที่ทัดเทียมบุรุษ

ตลอดการเรียกสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นธรรมให้กับสตรีในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ และการเมืองรวมทั้งยังนำพาสตรีให้เข้าสู่พื้นที่สาธารณะ และมีบทบาท มีความสำคัญในสังคม เช่นเดียวกับบุรุษ โดยไม่ได้มุ่งที่จะ

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคม แต่อย่างใดอันเป็นแนวคิดสตรีนิยมแบบเสรีนิยม
นั่นเอง

2.2 แนวคิดสตรีนิยมแบบเชิงวัฒนธรรม (Cultural Feminism)

นอกจากแนวคิดสตรีนิยมแบบเสรีนิยมแล้ว การเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่
ปรากฏในนิตยสารสตรี ยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดสตรีนิยมแบบเชิงวัฒนธรรมด้วย

จากการที่เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรีได้พยายามกระตุ้นให้สตรีสร้างคุณค่า
และศักยภาพให้กับตนเอง ย่อมมีพลังอำนาจใน "การต่อสู้" ได้ดีกว่าสตรีที่อ่อนแอ

นอกจากนี้เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารสตรียังแสดงความต้องการที่จะให้สตรี
"สร้างวัฒนธรรม" ของตัวเอง หรือสร้างวัฒนธรรมของสตรีโดยเฉพาะ เช่น โรงเรียนสตรี หนังสือ
พิมพ์สตรี เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน ยังสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสตรี และการสร้างความ
สามัคคี กลมเกลียวในบรรดาสตรีเพศโดยไม่แบ่งชั้น วรรณะ เพื่อเป็นพลังในการต่อสู้ เพื่อปลด
ปล่อยสตรีจากการถูกกดขี่ทางเพศ

จากสรุปผลการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่สะท้อนผ่านการเคลื่อนไหวของ
กระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรีนั้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มสตรีที่ออกมาเคลื่อนไหว หรือ จัด
ทำนิตยสารนั้นมีความมุ่งหวังที่จะยกระดับสถานภาพ และ บทบาทของสตรีให้เท่าเทียมกับบุรุษ
ในทุกด้าน และ ต้องการที่จะปลดปล่อยสตรีจากอำนาจ และ การกดขี่ของบุรุษโดยไม่แสดงความ
ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมแต่อย่างใด ทั้งๆที่การที่จะทำลาย "อำนาจอุดมการณ์
ชายเป็นใหญ่" ได้นั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมในระบบชายเป็นใหญ่ด้วย ซึ่งการ
เคลื่อนไหวของสตรีในยุคบุกเบิกนี้จะมีแนวคิดคล้ายๆกับคลื่นลูกแรกของกระแสสตรีนิยมตามแบบ
ตะวันตกที่มุ่งพัฒนาและยกระดับสถานภาพของสตรีมากกว่าที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง
เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งพยายามปลดปล่อยสตรีเพศในแบบค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าที่เปลี่ยน
แปลงอย่างรุนแรง หรืออย่างทันทีทันใด

ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการเคลื่อนไหวของกลุ่มสตรีที่จัดทำนิตยสารนั้นถือเป็นการ
เปิดประเด็นใหม่ในสังคม ทำให้ต้องเผชิญกับกระแสต่อต้านและเฉยชาจากสังคม ตลอดจนความ
เชื่อ และทัศนคติในเรื่องของความเป็น "ผู้หญิง-ผู้ชาย" ในระบบอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่เป็น
เหมือนกรอบและกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ยึดถือปฏิบัติกันมานาน ดังนั้นกลุ่มสตรีจึงมีความจำเป็นที่
จะต้องต่อสู้ และ เปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในสังคมให้ยอมรับ "แนวคิดสตรีนิยม" หรือ "อุดม
การณ์ของสตรี" เพื่อจะยกระดับสถานภาพและบทบาท ตลอดจนสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกับบุรุษ
ในทุกด้าน รวมทั้งเพื่อสร้างให้สตรีมีศักยภาพที่เข้มแข็งที่จะเป็นพลังในการต่อสู้กับอำนาจชายเป็น

ใหญ่อันจะเป็นรากฐานที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมเพื่อล้มล้างระบบ"อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่"ที่มีเสถียรภาพมากในสังคมต่อไปได้

3. มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของคนในสังคมที่มีต่อการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรี

มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของคนในสังคมที่มีต่อการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรี มี 4 ลักษณะที่สำคัญได้แก่

- 3.1 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของสตรี
- 3.2 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของบุรุษ
- 3.3 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของหนังสือพิมพ์บุรุษ
- 3.4 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของรัฐบาล

3.1 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิภรียาของสตรี

นิตยสารสตรีมองว่าปฏิภรียาของสตรี มี 4 กลุ่ม ที่สำคัญได้แก่

- สตรีที่ตื่นตัวและเห็นด้วยตลอดจนพอใจกับแนวคิดในการปลดปล่อยสตรีเพศจากการกดขี่ของบุรุษตลอดจน การมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ทัดเทียมกับบุรุษในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมักเป็นสตรีในชนชั้นกลาง และมีการศึกษาสูง มีหัวคิดสมัยใหม่ แต่ก็คือส่วนน้อยเท่านั้น

- สตรีที่แสดงความต้องการที่จะมีสิทธิ ตลอดจนมีบทบาททางสังคม โดยไม่เป็นการนอกเหนือจากความเป็น "ธรรมชาติของสตรี" หรือ "ความเป็นเพศหญิง" และไม่เป็นการไปแย่งสิทธิของบุรุษ ทั้งนี้เนื่องจากการขัดเกลาของสังคมที่ปลูกฝังสตรีมานาน ทำให้สตรีมีความฝังใจกับ "ความเชื่อ" ในแบบเดิม แต่ก็อยากที่จะมีสิทธิ และบทบาททางสังคมจึงมีปฏิภรียาอยู่ในระหว่างตรงกลางเป็นสำคัญ

- สตรีที่ไม่ยอมรับในแนวคิดแบบสตรีนิยม เนื่องจากการ "ปลูกฝัง" ทางสังคมมาเป็นเวลานาน จนทำให้สตรีเกิดความ "เคยชิน" และรู้จักสิทธิสถานภาพ และบทบาทที่ตนได้รับนั้นดีอยู่แล้ว

- สตรีที่ไม่มีปฏิภรียาหรือไม่ตื่นตัวต่อการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรี มี 2 กลุ่มคือ สตรีที่ยังไม่ได้รับการศึกษา จึงทำให้ไม่มีความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของสิทธิสตรี กับสตรีที่ยังสับสน ลังเลไม่แน่ใจจึงอาศัยการเชื่อ และวิ่งตามกระแสส่วนใหญ่ของสังคมเป็นหลัก

3.2 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิกิริยาของบุรุษ

นิตยสารสตรีมองว่าปฏิกิริยาของบุรุษ มี 4 กลุ่ม ที่สำคัญ คือ

- บุรุษที่ไม่ยอมรับและไม่เชื่อว่าการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏ นิตยสารสตรีนั้น เป็นที่ปากของสตรี เพราะดูถูกในความสามารถของสตรี

- คัดค้านไม่พอใจ และต่อต้านสตรีอย่างรุนแรง

- บิดเบือน และตีความเจตนาของสตรีผิด เนื่องจากบุรุษมองว่าสตรีนั้น ก้าวร้าว รุนแรง ไม่มีความเป็นสตรี ตลอดจนมองว่าสตรีนั้นอยากทำตัวเป็นบุรุษ

- แสดงปฏิกิริยาเหมือนยอมรับ และยอมให้สิทธิกับสตรี แต่โดยความเป็นจริงแล้ว การยอมรับของบุรุษนั้น ยังรักษาผลประโยชน์ของบุรุษอยู่ด้วยการให้สตรีมีสิทธิที่เท่าเทียมบุรุษ แต่จะต้องไม่เห็นอกว่าบุรุษ และไม่เป็นการไปแย่งสิทธิของบุรุษตลอดจนจะต้องขัดต่อความเป็น "เพศหญิง" และสตรีจะต้องไม่ลืมความเป็นเพศหญิงของตัวเอง รวมทั้งการยอมรับของบุรุษนั้นไม่ต้องการให้สตรีเข้ามามีบทบาทเท่าเทียมกับบุรุษอย่างแท้จริง แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่ากับบุรุษ และเป็นแค่อิสันของบุรุษเท่านั้น เช่นให้สตรีเป็นทหารแต่ไม่ให้ออกสงคราม หรือ เป็นแค่อิสันของวงการทหารเท่านั้น เป็นต้น

3.3 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิกิริยาของหนังสือพิมพ์บุรุษ

สำหรับปฏิกิริยาของหนังสือพิมพ์บุรุษนั้น นิตยสารสตรีมองว่ารุนแรงมาก ทั้งจาก ความเป็น "บุรุษ" ย่อมไม่พอใจที่สตรีจะมาสิ้นกลิ่น "อำนาจ" และ "สิทธิ" ของตน และจากการที่ไม่เคยมีหนังสือพิมพ์สตรี หรือ นิตยสารสตรีมาก่อน โลกของหนังสือพิมพ์จึงมีแต่ "บุรุษ" เท่านั้น เมื่อสตรีเข้ามาทำให้บุรุษเกิดความดูถูกไม่ยอมรับตลอดจนมองว่าหนังสือพิมพ์สตรีเข้ามาแย่งพื้นที่ของตนจึงเกิดความไม่พอใจ และโจมตีนิตยสารสตรีอย่างรุนแรง ในขณะที่สตรีก็แสดงท่าทีแข็งแก่งและตอบโต้กลับไปอย่างรุนแรงเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิด "สงครามปากกา" ระหว่างหนังสือพิมพ์บุรุษและหนังสือพิมพ์สตรีขึ้น

3.4 มุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิกิริยาของรัฐบาล

นิตยสารสตรีมองว่ารัฐบาลก็คือ "บุรุษ" กลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจทางสังคม ดังนั้นเมื่อมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มสตรีเกิดขึ้น "รัฐบาล" หรือ "บุรุษ" จึงมองว่าสตรีหรือคนในปกครองของตนกำลังกระด้างกระเดือก ไม่อยู่ใต้อำนาจของคน และกำลังที่จะลุกขึ้นมาแย่งอำนาจที่เป็นของ "บุรุษ" แต่เพียงผู้เดียวโดยตลอด ดังนั้นรัฐบาลจึงเพิกเฉย ไม่ให้ความสำคัญ และไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาและข้อเรียกร้องของสตรีเท่าที่ควรจะเป็น

จากสรุปผลมุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิกิริยาของคนในสังคมที่มีต่อการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารนั้นอาจกล่าวได้ตามแนวคิดการเคลื่อนไหวของ

กระแสสตรีนิยมของสตรีตะวันตกในยุคคลื่นลูกแรกได้ว่าการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจากความพยายามของ “ผู้หญิง” กลุ่มหนึ่งที่มีหัว “ก้าวหน้า” และ “มองเห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ และการถูกกดขี่ที่ผู้หญิงไทยได้รับ” และมุ่งหวังที่จะปลุก “ผู้หญิง” ทั้งหลายที่ยังหลับใหลให้ตื่นขึ้นมาต่อสู้กับความไม่เป็นธรรมทางเพศที่กดขี่ผู้หญิงให้ตกต่ำมาตลอด เพื่อให้ “ผู้หญิง” ได้ลืมตาอ้าปากและเป็นอิสระจากการถูกรบงาโดยผู้ชายและได้มีโอกาสก้าวหน้าในสังคมแต่ความพยายามที่จะ “ปลุกผู้หญิง” ขึ้นมาจากวังวนของการถูกกดขี่นั้น มีเพียงกลุ่ม “ผู้หญิง” ที่มีการศึกษาและหัวก้าวหน้าเท่านั้นที่ให้การยอมรับและร่วมต่อสู้ด้วย แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่ของประเทศกลับสมัครใจที่จะอยู่ใน “สภาพเดิม” เพราะถูกปลุกฝังให้เชื่อว่า “ฉันได้รับสิ่งที่ฉันควรได้รับแล้ว” “สภาพที่เป็นอยู่นั้นเหมาะสมแล้ว” การพยายามจะปลุก “ผู้หญิง” ให้ลุกขึ้นมาเรียกร้องความเป็นธรรมและปลดปล่อยตัวเองจึงยังไม่เป็นผล

ในขณะเดียวกันการเปิดประเด็นที่ใหม่ และทำที่อันแข็งแกร่งราวของ “นิตยสาร” หรือ “ผู้หญิงผู้จัดทำนิตยสาร” ทำให้เกิดกระแสการต่อต้านของผู้ชาย ด้วยมองว่าผู้หญิงเหล่านี้จะขึ้นมาแย่งอำนาจของตนเอง และอยากทำตัวเหมือนผู้ชาย แต่ด้วยความที่เป็น “เรื่องใหม่” ซึ่งเคลื่อนไหวเท่าไรก็ยิ่งเจอกับกระแส “การเพิกเฉย” และ “การไม่ตื่นตัว” ของผู้หญิง และการโจมตีคัดค้านอย่างหนักของผู้ชาย แม้จะมีผู้หญิงที่ร่วมอุดมการณ์อยู่บ้างก็ไม่สามารถที่จะทำให้มีพลังพอในการต่อสู้ไปได้และไม่สามารถทำ “นิตยสาร” อยู่ต่อไปได้ นิตยสารทั้งหลายจึงต้องปิดตัวลงอย่างรวดเร็ว

จากมุมมองของนิตยสารสตรีต่อปฏิบัติการของคนในสังคมที่มีต่อเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมในยุคเบิกสามารถสรุปถึงสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในเชิงวิพากษ์ตามมุมมองของแนวคิดสตรีนิยมได้ว่าเป็นเพราะประเด็นที่สำคัญ คือ การกำหนดความเป็นชาย-หญิงด้วยการสร้างวาทกรรมแบบ “เพศสภาพ (Gender)” ในระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) โดยความเป็น “เพศชาย” และ “เพศหญิง” โดยทางธรรมชาติไม่ได้กำหนดความเป็น “เพศหญิง” หรือ ความเป็น “เพศชาย” หรือความเหนือกว่า ความด้อยกว่าของคนทั้ง 2 เพศ หรืออาจกล่าวตามแนวคิดของซีโมน เดอ โบวัวร์ ได้ว่า “ฮอร์โมนหรืออวัยวะเพศไม่ได้กำหนดความเป็นเพศชาย เพศหญิง ผู้หญิงไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิง แต่ทำให้กลายเป็นผู้หญิง” และ การ “กลายเป็นผู้หญิง” หรือ การ “กลายเป็นผู้ชาย” ที่เป็นอยู่ในสังคมนั้นเป็นการมองในระบบสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ ยิ่งจะมีอคติทางเพศหรือความเป็น “เพศนิยม” (Sexism) ที่มีความเชื่อว่า เพศชายเหนือกว่าเพศหญิง และเพศหญิงด้อยกว่าเพศชาย สภาพความเป็นชายหรือหญิงนั้นถูกกำหนดโดยสังคมหรือ “วาทกรรมหลัก” ทางสังคมในมิติของผู้ชาย โดยการสร้าง “วาทกรรมแบบเพศสภาพ (Gender Discourse)” หรือวาทกรรมที่มากำหนดความเป็นผู้ชาย เป็นผู้หญิงในสังคม ซึ่งเป็นการสร้างความจริงเทียมหรือความจริงอันเป็นภาพมายาคติเพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการปิดกั้น ครอบงำ

และ ควบคุมผู้หญิงของผู้ชาย โดยได้สร้างอัตลักษณ์ความเป็น "เพศชาย" และ "เพศหญิง" ขึ้น โดย "อัตลักษณ์ของความเป็นเพศหญิง" หรือ "สิ่งที่เรียกว่าผู้หญิง" หรือ "ความเป็นผู้หญิง" นั้นจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับอัตลักษณ์ของผู้ชายในสังคมในฐานะวาทกรรมหลักจึงทำให้เกิดการแบ่งขั้วตรงข้าม (Binary Opposition) อันส่งผลเกิดการแบ่งเขตแดนทางเพศ หรือ พรมแดนทางเพศ และ "วาทกรรมแบบเพศสภาพ" นี้ได้ผลักผู้หญิงเข้าไปอยู่ในฝั่งที่ด้อยกว่า อ่อนแอกว่า ถูกกดขี่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกกระทำและกลายเป็น "เหยื่อ" ของผู้ชาย หรือ เข้าไปอยู่ใน "ดินแดนอื่น" ที่ทำให้ผู้หญิงกลายเป็น "คนอื่น (The Other)" หรือ "ไม่มีตัวตนในสังคมและถูกริดรอนหน่วงเหนี่ยวอิสรภาพเสรีภาพมาโดยตลอด ในขณะที่ผู้ชายเป็นผู้ครอบครองโลกทั้งหมด เป็นผู้ครองอำนาจ และมีสิทธิเด็ดขาดในสังคมแต่เพียงผู้เดียว

ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงเองก็ถูกลวงตาถูกทำให้เชื่อและยอมรับกับสภาพที่ถูกกดขี่นั้น ด้วยกระบวนการขั้วเกลตาและอบรมบ่มเพาะทางสังคมที่หยิบยื่น "ความเป็นผู้หญิง" ให้โดยอาศัยกาลเวลาหล่อหลอมจนผู้หญิงเคยชิน คุ่นเคย และยอมรับสภาพนั้นด้วยความเต็มใจ ด้วยความเชื่อว่าเป็นกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นประเพณีของสังคม หรือเป็นเรื่องธรรมชาติที่ปกติที่ถูกต้อง ถ้าผู้หญิงเดินออกจาก "กรอบ" นี้ถือว่า "ผิดปกติ" หรือ "ฝ่าฝืน" กฎของสังคม

อาจจะกล่าวตามแนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of The Reality) ได้ว่าผู้หญิงจริงปิดบังโลกแห่งความเป็นจริง (The Real World) โลกที่ธรรมชาติไม่ได้ให้อำนาจแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้เข้าไปอยู่ในโลกเสมือนจริง (The Virtual World) หรือโลกของผู้ชายด้วยการสร้างกลลวงโดยอาศัย "กระบวนการการปลูกฝัง" ทางสังคมจนผู้หญิงคิดว่าเป็นความจริง เป็นสิ่งที่ป็นธรรมชาติกำหนดมาอย่างถูกต้องแล้ว ผู้หญิงจึงไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้ หรือ คิดจะออกไปจากอำนาจของผู้ชายผู้หญิงที่ถูกปลูกฝังอบรมบ่มเพาะจากสังคมจนฝังแน่น เลยคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องในสังคมและ "ยอมรับสภาพอันถูกกดขี่" นั้นด้วยความสมัครใจ ดังนั้น จึงไม่มีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง ถึงแม้ "นิตยสาร" จะพยายามสร้างกระแส ปลุกกระตุ้นอย่างไร แต่ผู้หญิงเหล่านี้ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญ และ "ไม่ตื่นตัวในกระแส" แต่อย่างไร แต่กลับมองว่า "ผู้หญิงควรอยู่ในที่ของผู้หญิงไม่ควรเข้าไปอยู่ในที่ของผู้ชาย เพราะเป็นสิ่งธรรมชาติสร้างสรรค์ และกำหนดให้มาแล้ว ไม่ควรฝืนธรรมชาติ"

ในขณะที่ผู้หญิงบางส่วนอาจจะให้ความสำคัญกับ "ข้อเสนอ" ของ "นิตยสาร" ที่ต้องการให้ผู้หญิงมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ก็เพียงแคระดับหนึ่งคือ "อยู่ในขอบเขตของความเป็นผู้หญิง" โดยที่ไม่ไปล้ำคลอน "สิทธิของผู้ชาย" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า "ผู้หญิง" ก็ยังคงยึดติดและฝังใจกับ "บทบาทและสภาพความเป็นหญิง - ชาย" ที่สังคมกำหนดให้เท่านั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคบุกเบิกซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ถือว่าแนวคิดหรือมุมมองเชิงสตรีนิยมนี้เป็น "ประเด็นที่ใหม่ใหม่" และกระแสสังคมก็ยังไม่ยอมรับ และไม่ตื่นตัวกับการเคลื่อนไหวของผู้หญิง หรือประเด็น

ของผู้หญิง นั่นคือ ผู้หญิงยังไม่เข้าใจในเรื่องสิทธิสตรี โดยมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว เป็นการเรียกร้อง เป็นการต่อสู้ หรือเป็นปัญหาของผู้หญิงคนใดคนหนึ่ง หรือ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง "ไม่ใช่เรื่องของฉัน" ในขณะที่ผู้ชายก็มองว่า "เป็นเรื่องของผู้หญิง" ไม่ใช่เรื่องสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าคนในสังคมยังมองว่า เรื่องของผู้หญิงเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่มีสาระอะไรแทนที่จะมองว่าเรื่องของผู้หญิง"เป็นเรื่องของการเมือง" หรือ "เป็นเรื่องของสังคม" ซึ่งทุกคนควรที่จะให้ความสำคัญและร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ซึ่งก็เป็นเพราะความเชื่อที่ว่า "เพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า เป็นเพศที่ด้อยกว่า เป็นเพศที่ไม่มีอำนาจในสังคม" เรื่องของผู้หญิงจึงถูกมองว่าไม่สำคัญตามไปด้วยนั่นเอง

ในขณะที่เดียวกันผู้ชายก็เคยชินกับการเป็นผู้ครอบครองอำนาจในสังคม การอยู่ในสภาพที่เหนือกว่า และคุ้นเคยกับ "ภาพ" ของผู้หญิงที่อ่อนแอกว่าด้อยกว่า และเป็นฝ่ายยอมมาโดยตลอด ดังนั้น เมื่อมีผู้หญิงกลุ่มหนึ่งลุกขึ้นมาเคลื่อนไหวหรือต่อสู้ ผู้หญิงเหล่านี้จึงถูกมองว่า "ผิดปกติ" หรือ "ก้าวร้าวรุนแรง" อยากรู้ตัวเป็นผู้ชาย หรือ จะทำสงครามกับผู้ชาย เพราะผู้หญิงเหล่านี้ได้เดินก้าวออกมาจาก "อัตลักษณ์" หรือ "ตัวตน" ของผู้หญิงที่สังคมกำหนด หรือจัดให้เป็น รวมทั้งผู้ชายที่ครองความเป็น "ผู้เหนือกว่า" มาโดยตลอด จึงมองว่า "ผู้หญิงจะแข่งกับตน" และจะมาแย่งหรือแบ่งความเป็น "ผู้เหนือกว่านั้น" ประกอบกับ "วาทกรรมแบบเพศสภาพ" ไม่ใช่เพียงแค่กำหนด "ความเป็นเพศหญิง - เพศชายเท่านั้น" แต่ยังกำหนด "ที่ทาง" หรือ "ปริมาตร" ของผู้ชาย และ ผู้หญิงด้วย นั่นคือ "พื้นที่สาธารณะเป็นผู้ชาย และพื้นที่ส่วนตัวเป็นที่ของผู้หญิง" ผู้หญิงจึงถูก "เก็บอยู่ในที่ทางของผู้หญิง" หรือ "ในโลกส่วนตัวของผู้หญิง" อย่างสงบเสงี่ยมเจียมตัวมาโดยตลอด ในขณะที่ผู้ชายมีอิสระ มีอำนาจอยู่ในโลกกว้าง อยู่ในสังคมอย่างเปล็ดเปล็นมาโดยตลอดเช่นเดียวกัน ดังนั้นการที่ผู้หญิงลุกขึ้นมาเคลื่อนไหวทำให้นิตยสารสตรีมองว่าผู้ชายมักจะว่าผู้หญิง "ไม่ทำตัวเป็นหญิง" และ "ไม่ยอมอยู่ในที่ทางของผู้หญิง" แต่กำลังเข้าไป "พื้นที่" ที่เป็นของผู้ชาย ทำให้เกิดกระแสต่อต้าน คัดค้านการแสดงความไม่พอใจ และโจมตีอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่านิตยสารสตรีจะต้องประสบกับกระแสการไม่ยอมรับ และการไม่ตื่นตัวของคนในสังคม ประกอบกับการเคลื่อนไหวของนิตยสารสตรีถือว่าเป็นประเด็นที่ใหม่ และหนักมากสำหรับในยุคเบิก ทำให้นิตยสารสตรีประสบกับปัญหาทางด้านยอดขายและต้องปิดตัวในระยะเวลาอันสั้น แต่สตรีที่จัดทำนิตยสารสตรีก็ยังมีอุดมการณ์อันแน่วแน่ที่จะปลดปล่อยสตรีจากการกดขี่ทางเพศ และยกระดับฐานะของสตรีในสังคมให้ทัดเทียมกับดีในทุกด้าน สังเกตจากการออกนิตยสารสตรีที่มีการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมอย่างต่อเนื่องในยุคเบิก

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. เอกสารชั้นต้น คือ นิตยสารสตรีที่ทำการศึกษาในหอสมุดแห่งชาติเป็นนิตยสารสตรีที่ตีพิมพ์มานานมากแล้ว บางฉบับจึงขาดหาย บางฉบับอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์ หรือ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นและบางฉบับมีการลบเลือนทำให้ไม่สามารถที่ทำการศึกษาตัวต้นฉบับของนิตยสารได้ครบทุกฉบับ

2. เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านทำให้ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาถึงการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารในช่วงเวลาต่อมาได้

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคตผู้วิจัยพบประเด็นที่จะมีการศึกษาต่อไปได้ ดังนี้

1. การศึกษาพัฒนาการกระแสเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรีในยุคต่างๆของกระแสสตรีนิยมในประเทศไทย หรือ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงในปัจจุบัน

2. การศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกระแสเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏนิตยสารสตรีในยุคบุกเบิก กับยุคคลื่นลูก 2 หลังจากปีสตรีสากลนั้น นิตยสารสตรีมีการตื่นตัวในกระแสสตรีนิยมเป็นอย่างมาก เพื่อให้เห็นภาพและพัฒนาการตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของการเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมที่ปรากฏในนิตยสารสตรี

3. การศึกษาและวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของกระแสสตรีนิยมหรือการสร้างวาทกรรมสตรีนิยมในสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น